

RAPORT O STANIE GMINY SOŃSK

ZA ROK 2018

Sońsk, 29 maja 2019 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	4
1. INFORMACJE OGÓLNE	5
1.1. Położenie i powierzchnia gminy	6
1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne	6
1.3. Sołectwa.....	9
1.4. Ludność i dynamika zmian	11
1.5. Podmioty gospodarcze.....	14
2. INFORMACJE FINANSOWE.....	15
2.1. Wykonanie budżetu Gminy Sońsk	15
2.2. Wykonanie wydatków inwestycyjnych	19
2.3. Wykonanie funduszu sołeckiego.....	20
3. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO.....	21
3.1. Dane dotyczące przysługujących gminie praw własności	21
3.2. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego	23
4. INFORMACJE O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII.....	24
4.1. Strategia Rozwoju Gminy Sońsk do roku 2020	24
4.2. Zagospodarowanie przestrzenne - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sońsk	25
4.3. Wieloletni program gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy Sońsk na lata 2014-2020	27
4.4. Program Ochrony Środowiska Gminy Sońsk	28
4.5. Strategia Rozwoju Problemów Społecznych Gminy Sońsk na lata 2014-2020.....	28
4.6. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomani	29
4.7. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi	30

5. CZĘŚĆ ANALITYCZNA	32
5.1. Infrastruktura techniczna	32
5.2. Działalność inwestycyjna	32
5.3. Edukacja	35
5.4. Domy kultury, kluby i świetlice	37
5.5. Biblioteki	38
5.6. Pomoc społeczna oraz ochrona zdrowia	39
5.7. Gospodarowanie odpadami	42
5.8. Gospodarka wodno-ściekowa	44
5.9. Zasoby przyrodnicze	47
5.10. Zasoby dziedzictwa kulturowego	48
6. PODSUMOWANIE	50

WSTĘP

Na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 506), Wójt Gminy Sońsk przedstawia niniejszym raport o stanie Gminy Sońsk w roku 2018.

Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Sońsk w roku 2018, w tym w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy Sońsk oraz funduszu sołeckiego.

Celem opracowania raportu jest dokładne przedstawienie sytuacji gospodarczej, społecznej oraz finansowej gminy. W pracach nad raportem udział wzięli pracownicy Urzędu oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Informacje zawarte w raporcie posłużą mieszkańcom Gminy Sońsk do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do prowadzenia rozmów na temat przyszłości gminy.

1. INFORMACJE OGÓLNE

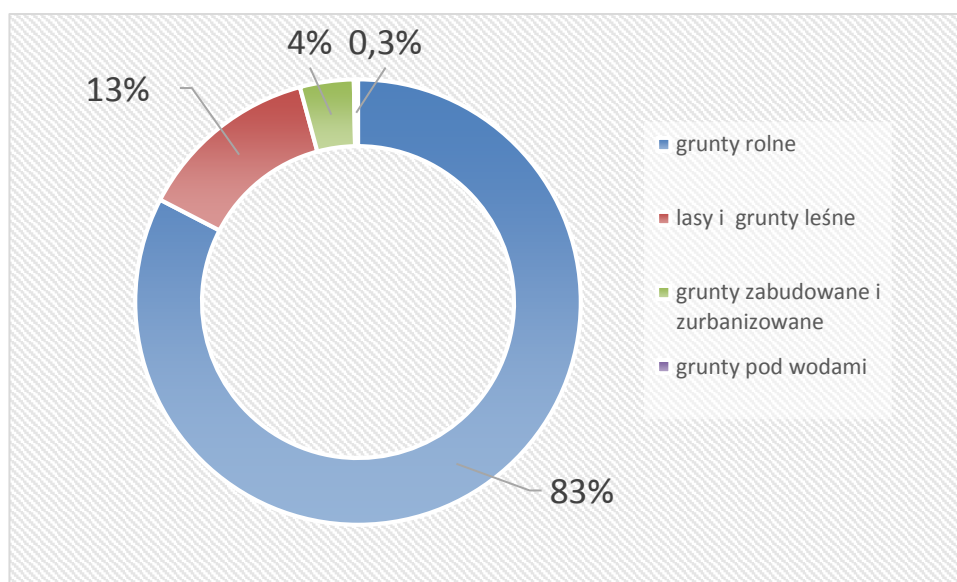

1.1. Położenie i powierzchnia gminy

Gmina Sońsk położona jest na południowej granicy powiatu ciechanowskiego, w bliskiej odległości od miasta Ciechanów – ok. 12 km. Przebiega przez nią linia kolejowa E-65 Gdańsk – Warszawa. Siedzibą gminy jest miejscowość Sońsk. Przez teren gminy przepływa rzeka Sona.

Jest to największa gmina powiatu ciechanowskiego. Graniczy w powiecie ciechanowskim z gminami: Ojrzeń, Ciechanów (gmina wiejska) i Gołymin-Osrodek. Graniczy również z gminami z terenu powiatu płońskiego, tj. z gminami Sochocin i Nowe Miasto oraz z terenu powiatu pułtuskiego - gminami Świercze i Gzy.

Powierzchnia gminy wynosi 15.472,1701 ha, z czego grunty rolne obejmują 12.767,0115 ha i stanowią 82,6 % ogólnej powierzchni gminy, lasy i grunty leśne obejmują 2.041,9766 ha (13,2 %), grunty zabudowane i zurbanizowane obejmują 608,8687 (3,9 %), grunty pod wodami obejmują 54,3133 ha (0,3%).

1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne

Rada Gminy Sońsk liczy 15 radnych.

Przy Radzie Gminy Sońsk w kadencji 2014-2018 działały w 2018 r. następujące komisje:

- Komisja Rewizyjna – 5 osób,
- Komisja Budżetu, Finansów, Rozwoju Gospodarczego i Gospodarki Komunalnej Rady Gminy Sońsk – 8 osób,
- Komisja Oświaty, Kultury, Sportu, Zdrowia i Spraw Socjalnych Rady Gminy Sońsk – 8 osób,

- Komisja Rolnictwa, Leśnictwa, Ochrony Środowiska i Bezpieczeństwa Publicznego Rady Gminy Sońsk – 9 osób.

W roku 2018 Rada Gminy Sońsk obradowała i podejmowała uchwały zgodnie z planem pracy przyjętym Uchwałą Nr XLIV/334/2018 z dnia 31 stycznia 2018 roku. Rada Gminy Sońsk kadencji 2014-2018 obradowała w roku 2018 na 8 sesjach zwyczajnych i 4 sesjach nadzwyczajnych i podjęła 95 uchwał.

W nowej kadencji Rady Gminy Sońsk 2018 - 2023 działają następujące komisje:

- Komisja Rewizyjna Rady Gminy Sońsk – 5 osób,
- Komisja Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Sońsk – 5 osób
- Komisja Oświaty, Kultury, Sportu, Zdrowia i Spraw Socjalnych Rady Gminy Sońsk – 9 osób,
- Komisja Budżetu, Rolnictwa i Bezpieczeństwa Publicznego Rady Gminy Sońsk - 9 osób.

W roku 2018 nowa Rada Gminy Sońsk obradowała na 4 sesjach, na których podjęto 11 uchwał.

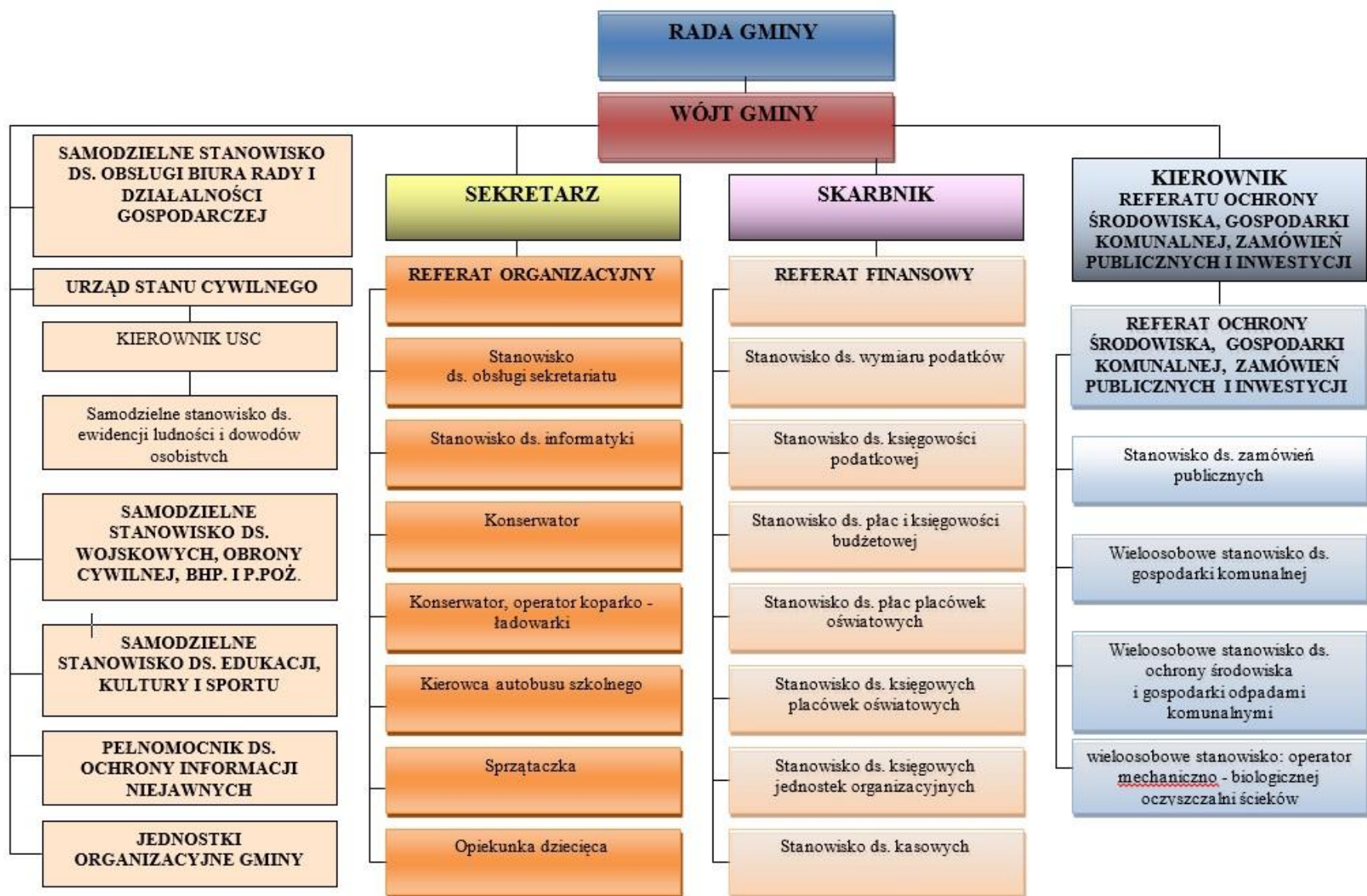
Stałe komisje są organami pomocniczymi Rady Gminy Sońsk. Mają istotny wpływ na politykę gminy i ostateczny kształt uchwał, gdyż na swych posiedzeniach prowadzą szczegółowe dyskusje w ich sprawie.

Zgodnie z art. 90 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym uchwały podjęte przez Radę Gminy, Wójt przekazał w nieprzekraczalnym terminie 7 dni do organów nadzoru, jakimi są w zakresie zgodności z prawem – Wojewoda Mazowiecki, a w zakresie spraw finansowych – Regionalna Izba Obrachunkowa. Wszystkie uchwały opublikowane zostały w Biuletynie Informacji Publicznej, natomiast uchwały stanowiące akty prawa miejscowego w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Stosownie do art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym Wójt Gminy jest organem wykonawczym Gminy, do którego zadań należy m.in. wykonywanie Uchwał Rady Gminy. Wójt wykonuje zadania przy pomocy urzędu.

Rysunek 1.2.1 SCHEMAT STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ URZĘDU GMINY SOŃSK

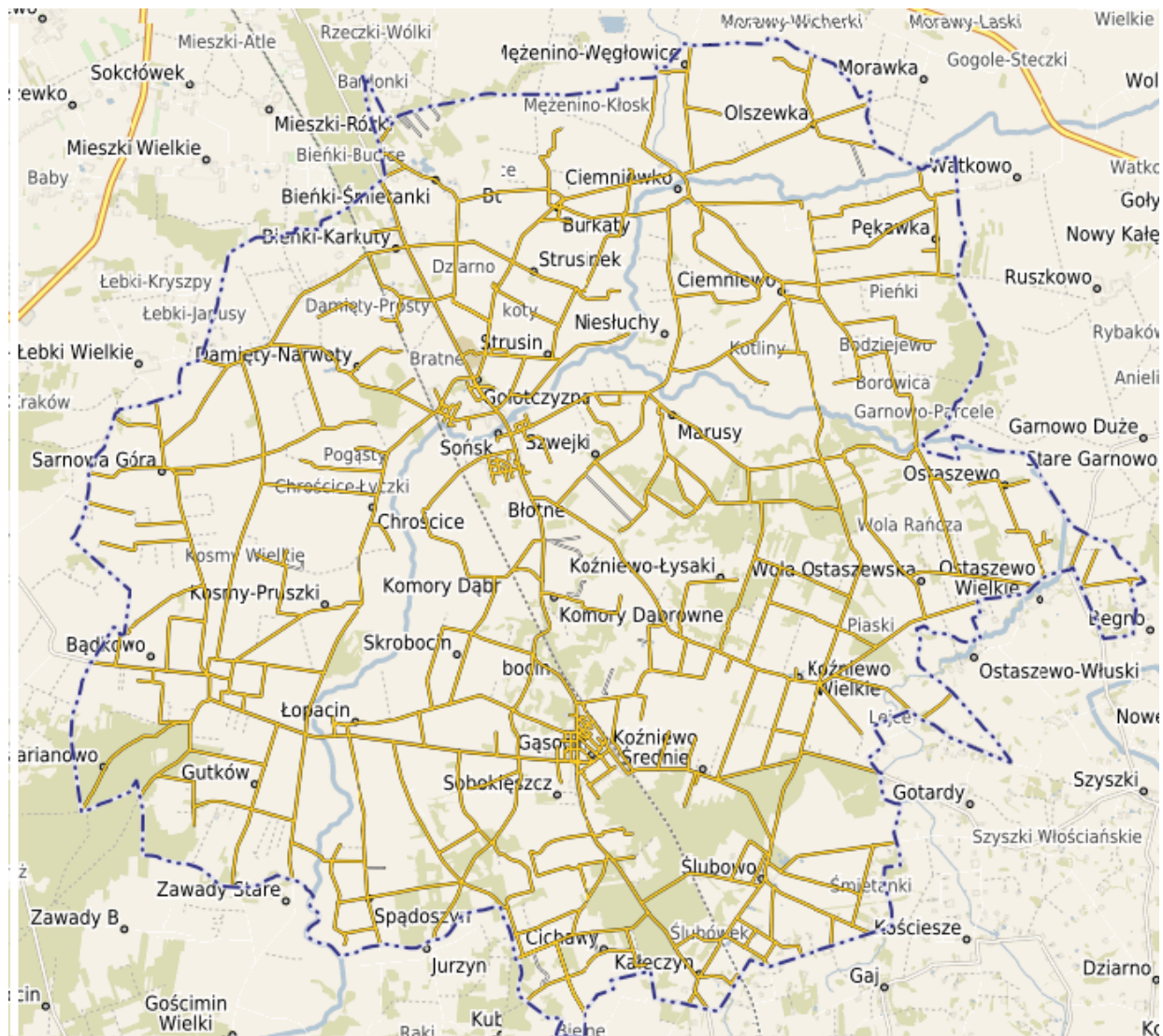
Gminne jednostki organizacyjne:

1. Gminne Przedszkole w Sońsku,
2. Gminne Przedszkole w Gąsocinie,
3. Szkoła Podstawowa im. Szczepana Dobosza w Sońsku,
4. Szkoła Podstawowa w Gąsocinie,
5. Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Bitwy pod Sarnową Górą 1920 w Bądkowie
6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sońsku,
7. Gminny Ośrodek Kultury w Gołotczyźnie,
8. Gminna Biblioteka Publiczna w Sońsku.

1.3. Jednostki pomocnicze – sołectwa.

W gminie Sońsk funkcjonuje 37 sołectw.

Rysunek 1.3.1. Gmina Sońsk

Powierzchnia poszczególnych sołectw kształtuje się następująco:

SOŁECTWO	Powierzchnia w ha
Bądkowo	914
Bieńki-Karkuty	347
Bieńki Śmietanki	286
Burkaty	333
Ciemiń	1096
Ciemińsko	332
Cichawy	331
Chrościce	435
Damięty-Narwoty	289
Drążewo	501
Gąsocin	464
Gołotczyzna	263
Gutków	652
Kałęczyn	199
Komory Błotne	233
Komory Dąbrowne/Janówek	343
Kosmy-Pruski	217
Koźniewo-Łysaki	367
Koźniewo Średnie	436
Koźniewo Wielkie	576
Łopacín	711
Marusy	768
Mężenino-Węglowice	217
Niesłuchy	328
Olszewka	389
Ostaszewo	416
Pękawka	274
Sarnowa Góra	594
Skrobocin	255
Soboklęszcz	415
Sońsk	376
Spądoszyn	246
Strusin	137
Strusinek	209
Szwejki	255
Ślubowo	860
Wola Ostaszewska	391

1.4. Ludność i dynamika zmian

W okresie od początku do końca 2018 r. w gminie Sońsk liczba mieszkanki i mieszkańców zmniejszyła się o 159 osób, przez co na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosła 7858 osób, w tym 3869 kobiet i 3989 mężczyzn. W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych:

- liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej) wyniosła 1174, w tym 586 kobiet i 588 mężczyzn;
- liczba kobiet w wieku produkcyjnym (15-59 lat) wyniosła 2255 i mężczyzn w wieku produkcyjnym (15 - 64) wyniosła 2879;
- liczba kobiet w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej) wyniosła 1028 i mężczyzn (65 lat i więcej) wyniosła 522.

W 2018 roku w gminie Sońsk urodziły się 93 osoby, w tym 44 dziewczynki i 49 chłopców. Zmarło natomiast 97 osób, w tym 43 kobiety i 54 mężczyzn. Wobec powyższego przyrost naturalny w 2018 roku był ujemny i wyniósł -4 osoby.

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. liczba ludności w poszczególnych miejscowościach położonych na terenie gminy Sońsk przedstawiała się następująco:

L.p.	Miejscowość	Liczba mieszkańców
1.	Bądkowo	364
2.	Bieńki - Karkuty	174
3.	Bieńki - Śmietanki	77
4.	Burkaty	124
5.	Chrościce	152
6.	Cichawy	96
7.	Ciemniewko	113
8.	Ciemniewo	236
9.	Damięty - Narwoty	206
10.	Drażewo	118
11.	Dziarno	39
12.	Gąsocin	1084
13.	Gołotczyzna	852
14.	Gutków	222
15.	Janówek	52
16.	Kałęczyn	42

17.	Komory Błotne	40
18.	Komory Dąbrowne	33
19.	Kosmy – Pruszeki	49
20.	Kosmy Wielkie	23
21.	Koźniewo - Łysaki	113
22.	Koźniewo Średnie	224
23.	Koźniewo Wielkie	266
24.	Łopacin	287
25.	Marusy	138
26.	Mężenino - Węglowice	42
27.	Niesłuchy	84
28.	Olszewka	108
29.	Ostaszewo	66
30.	Pękawka	28
31.	Sarnowa Góra	232
32.	Skrobocin	75
33.	Soboklęszcz	518
34.	Sońsk	959
35.	Spądoszyn	76
36.	Strusin	52
37.	Strusinek	85
38.	Szwejki	96
39.	Ślubowo	199
40.	Wola Ostaszewska	114
RAZEM		7858

Zadania z zakresu ewidencji ludności

W gminie Sońsk w 2018 r. przyjęto 239 zgłoszeń pobytu, w tym:

- 129 zgłoszeń pobytu stałego,
- 16 zgłoszeń wymeldowania z pobytu stałego,
- 94 zgłoszeń pobytu czasowego.

W tym czasie zostały wydane 2 decyzje w sprawach meldunkowych. Udostępniono 87 informacji z Rejestru Mieszkańców i Rejestru Zamieszkania Cudzoziemców gminy Sońsk, w tym: 23 informacje udostępniono podmiotom prywatnym i 67 informacji podmiotom publicznym. Wydano również 121 zaświadczeń z Rejestru Mieszkańców. Udostępnienie danych z Rejestru Mieszkańców jest odpłatne i wynosi 31,00 zł, co stanowi dochód budżetu państwa.

Ponadto z zakresu ewidencji ludności w 2018 roku pobierano opłaty stanowiące dochód budżetu gminy:

- opłata za wydanie zaświadczenia - 17,00 zł
- wydanie decyzji w sprawach meldunkowych – 10,00 zł.

Zadania z zakresu dowodów osobistych

W okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. w gminie Sońsk wydano obywatelom 725 dowodów osobistych. W tym czasie udostępniono podmiotom publicznym 12 informacji z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej dowodami osobistymi.

Urząd Stanu Cywilnego

Urząd Stanu Cywilnego w Sońsku w 2018 roku sporządził 140 aktów stanu cywilnego w trybie zwykłym i szczególnym (urodzenia, małżeństwa, zgonu). W tym sporządzono:

- 5 aktów urodzenia,
- 49 aktów małżeństwa,
- 86 aktów zgonu.

Sporządzono 75 wzmianek dodatkowych w aktach stanu cywilnego i 585 przypisków w aktach stanu cywilnego. Do Rejestru Stanu Cywilnego w 2018 roku zmigrowano 585 aktów stanu cywilnego.

Wydawanie zaświadczeń, zezwoleń oraz przyjmowanie oświadczeń przez Urząd Stanu Cywilnego w Sońsku – 96 /tj. przyjmowanie oświadczeń małżonka rozwiedzionego o powrocie do nazwiska, zaświadczenia o stanie cywilnym, zaświadczenia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, uznanie dziecka, zezwolenie na skrócenie terminu na zawarcie małżeństwa/.

Dokonano 34 czynności materialno-technicznych z zakresu rejestracji stanu cywilnego nie skutkujących sporządzeniem aktu stanu cywilnego (sprostowanie, uzupełnienie, unieważnienie aktu).

Wydano 727 odpisów aktów stanu cywilnego tj. odpisy skrócone, zupełne, na drukach wielojęzycznych.

W 2018 roku wystąpiono z 28 wnioskami o nadanie ”Medali Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie” dla mieszkańców za pośrednictwem Wojewody Mazowieckiego do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Uroczystość wręczenia otrzymanych medali została zorganizowana w dniu 12 października 2018 roku.

Rejestr wyborców

W gminie Sońsk według stanu na dzień 31.12.2018 r. liczba wyborców ogółem wynosiła: 6265 w tym: wpisanych z urzędu 6214, wpisanych na wniosek 51.

W 2018 roku Wójt Gminy Sońsk wydał 18 decyzji w sprawie wpisania na wniosek wyborcy do rejestru wyborców w gminie Sońsk.

1.5. Podmioty gospodarcze

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG), w roku 2018 wpłynęło 168 wniosków, z czego:

- 29 wniosków o wpis do CEIDG,
- 77 wniosków o zmianę wpisu w CEIDG,
- 27 wniosków o zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej,
- 14 wniosków o wznowienie wykonywania działalności gospodarczej,
- 21 wniosków o zakończenie działalności gospodarczej.

Podmioty działające na terenie gminy Sońsk to przede wszystkim małe i średnie zakłady rodzinne. Do dominujących branż w gminie należy zaliczyć zakładanie stolarki budowlanej, usługi ogólnobudowlane, handel, obróbka elementów metalowych, fryzjerstwo, konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych.

2. INFORMACJE FINANSOWE

2.1. Wykonanie budżetu Gminy Sońsk

W dniu 28.12.2017 r. Uchwałą Nr XLIII/319/2017 Rada Gminy Sońsk uchwaliła budżet na 2018 rok. Plan dochodów budżetu zakładał wpływy w kwocie **29.400.697,68 zł**, w tym :

dochody bieżące w kwocie -	29.396.522,68 zł
dochody majątkowe w kwocie -	4.175,00 zł

Wydatki przewidziane zostały w kwocie **29.365.592,90 zł**, w tym:

wydatki bieżące -	26.991.638,27 zł
wydatki majątkowe –	2.373.954,63 zł

Zmiany w budżecie w ciągu omawianego roku wprowadzone zostały jedenastoma uchwałami Rady Gminy oraz siedemnastoma zarządzeniami Wójta Gminy. Plan ten po uwzględnieniu całorocznych zmian budżetu wyniósł:

Dochody – 31.411.930,94 zł, w tym:

dochody bieżące w kwocie -	30.801.643,65 zł
dochody majątkowe w kwocie –	610.287,29 zł

Wydatki – 32.436.690,73 zł, w tym:

wydatki bieżące -	28.996.994,23 zł
wydatki majątkowe -	3.439.696,50 zł

Dochody zostały zrealizowane w kwocie **31.772.848,74 zł**, co stanowi **101,15 %** planu, a wydatki wykonane w kwocie **30.666.140,03 zł**, co stanowi **94,54%** planu, z tego wydatki bieżące zrealizowane zostały w 96,12 %, natomiast wydatki majątkowe zrealizowane zostały w 81,20 %, co obrazuje stabilną sytuację finansową gminy.

Wynik budżetu zamknął się nadwyżką budżetową w kwocie **1.106.708,71 zł**, przy planowanym deficycie 1.024.759,79 zł.

W roku 2018 zgodnie z planem spłaty zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek spłacono kwotę 788.750,00 zł.

Łączne zadłużenie gminy na dzień 31.12.2018 r. wynosi 5.711.353,00 zł, co stanowi 17,98 % wykonanych dochodów ogółem. Na powyższe zadłużenie składają się zobowiązania wynikające z następujących umów:

1. Umowa Nr 1755/06/2010/1157/F/OBR z dnia 30.06.2010 r. oraz Aneks Nr 1 z dnia 27.12.2012 r. zawarte z Bankiem Ochrony Środowiska w Warszawie w sprawie kredytu obrotowego – stan zadłużenia na dzień 31.12.2018 r. wynosi 628.488,00 zł,
2. Umowa Nr 1342/06/2009/1287/F/IN z dnia 25.06.2009 r. oraz Aneks Nr 1 z dnia 27.12.2012 r. zawarte z Bankiem Ochrony Środowiska w Warszawie w sprawie kredytu długoterminowego - stan zadłużenia na dzień 31.12.2018 r. wynosi z 1.183.616,00 zł,
3. Umowa nr 34 10 20 1592 0000 2696 0058 3740 z dnia 21.12.2012 r. zawarta z bankiem PKO Bank Polski - stan zadłużenia na dzień 31.12.2018 r. wynosi 717.766,00 zł,
4. Umowa Nr 7/GS/2016 z dnia 07.09.2016 r. zawarta z bankiem Spółdzielczym w Zwoleniu w sprawie kredytu długoterminowego - stan zadłużenia na dzień 31.12.2018 r. wynosi 2.072.000,00 zł,
5. Pożyczka Nr 21/08/OW/P z dnia 08.05.2008 r. z WFOŚiGR na dofinansowanie przedsięwzięcia pn.: „Budowa kanalizacji z przyłączeniami w miejscowościach; Gołotczyzna, Soboklęczycz, Gąsocin, gm. Sońsk” - stan zadłużenia na dzień 31.12.2018 r. wynosi 1.109.483,00 zł

Od zadłużenia kredytowego zapłacono w 2018 r. odsetki bankowe w wysokości 179.169,91 zł.

Wolne środki za 2018 rok wyniosły 2.131.468,50 zł.

Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych na dzień 31.12.2018 r. wynosi 3,15% i spełnia warunek określony w ww. przepisie, tj. nie przekracza dopuszczalnego wskaźnika spłaty zobowiązań wynoszącego 12,67 %.

Przeprowadzona na podstawie rocznych sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Sońsk za 2018 rok analiza obrazuje stabilną sytuację finansową gminy. Poziom zadłużenia wykazuje tendencję spadkową.

DOCHODY

Nazwa	Plan	Dochody wykonane	Wykonanie w %	Udział w % w strukturze dochodów wykonanych
1.dochody bieżące	30.801.643,65	31.161.927,41	101,17	98,08
w tym:				
subwencja	10.286.668	10.286.668	100	32,38
dotacje celowe na zadania zlecone	9.099.967,64	9.090.276,33	99,89	28,61
dotacje celowe –na zadania własne	682.313,91	675.011,81	98,93	2,12
dochody pozyskane do budżetu	54.000,20	54.000,20	100	0,17
dochody podatkowe	8.088.467,65	8.655.700,84	107,01	27,24
pozostałe dochody	2.590.226,25	2.400.270,23	92,67	7,55
2.dochody majątkowe	610.287,29	610.921,33	100,10	1,92
w tym:				
dochody ze sprzedaży mienia gminy	0	0	0	0
dochody pozyskane do budżetu	576.000	575.940	99,98	1,81
pozostałe dochody	34.287,29	34.981,33	102,02	0,11
RAZEM	31.411.930,94	31.772.848,74	101,15	100

Dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca za 2018 rok wyniósł 1.224,17 zł.

Udział dochodów własnych w dochodach ogółem wyniósł 10.125.44,80 zł, co stanowi 31,87 % dochodów wykonanych, w tym:

- podatek od nieruchomości 2.212.372,63 zł,
- podatek rolny 982.979,16 zł,
- podatek leśny 55.044,27 zł,
- podatek od środków transportowych 169.573,50 zł,
- podatek dochodowy od osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej 18.048 zł,
- podatek od czynności cywilnoprawnych 143.642,17 zł,
- wpływy z opłaty eksploatacyjnej 32.381,21 zł,
- opłaty lokalne 1.436.445,86 zł,
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych 5.074.958,00 zł.

Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczono za okres sprawozdawczy wyniosły 567.222,00 zł. Skutki udzielonych ulg i zwolnień, obliczone za okres sprawozdawczy wyniosły 346.191,00 zł. Umorzenia zaległości podatkowych wyniosły 21.601,20 zł

Dochody majątkowe/ środki pozyskane z zewnątrz w 2018 roku wyniosły 575.940,00 zł, co stanowi 1,81% budżetu ogółem, w tym:

- 1) dotacja w kwocie 99.940,00 zł pozyskana z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego ze środków związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej Strusinek dz. nr 3-Bieńki Karkuty dz. nr. 75 na odcinku od km 0+002,50 do km 0+921,72”,
- 2) dotacja celowa z Województwa Mazowieckiego w kwocie 130.000,00 zł na dofinansowanie zakupu nowego ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego ze sprzętem ratowniczo-gaśniczym zamontowanym na stałe z przeznaczeniem na wyposażenie OSP Sońsk,
- 3) środki kwocie 346.000,00 zł od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na dofinansowanie zadania pn.: „Nowe oblicze budynku: domu kultury na cele kulturalne” w miejscowości Bądkowo.

WYDATKI

WYSZCZEGÓLNIENIE	PLAN	WYKONANIE	%	STRUKTURA
I. Wydatki majątkowe	3.439.696,50	2.793.146,23	81,20	9,11
w tym programy finansowane z udziałem środków o których mowa art. 5 ust.1 pkt 2 i 3	0	0		
II. Wydatki bieżące	28.996.994,23	27.872.993,80	96,12	90,89
z tego:				
- wynagrodzenia i pochodne	11.515.332,26	10.985.286,45	95,40	35,82
- dotacje	998.575,96	949.136,99	95,05	3,10
- obsługa długu	200.000,00	179.169,91	89,58	0,58
- pozostałe wydatki	16.481.086,01	15.759.400,45	95,62	51,39
OGÓLEM	32.436.690,73	30.666.140,03	94,54	100,00

2.2. Wykonanie wydatków inwestycyjnych.

Wysokość wydatków inwestycyjnych wyniosła w 2018 r. 2.793.146,23 zł, co stanowi 9,10 % ogółu budżetu. Inwestycje wykonane w roku 2018 to:

- 1) „Przebudowa drogi gminnej Strusinek dz. Nr 3 Bieńki Karkuty dz. Nr 75 na odcinku 0+002,50 do km 0+921,72” - wykonanie 395.470,82 zł,
- 2) „Przebudowa drogi gminnej ul. Zacisze Dz. Nr 275 w Gąsocinie” - wykonanie 41.776,00 zł. W ramach tej inwestycji została wykonana dokumentacja projektowa,
- 3) „Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dróg gminnych w miejscowościach: Bądkowo-Kosmy Pruszkki na odcinkach: od 0+000,00 do 0+950,00 od km 0+950,00 do 1+900 do 2+745,00 oraz Łopacin-Cichawy na odcinku od km 0+000,00 do 0+980,00” - wykonanie 25.830,00 zł,
- 4) Położenie chodnika przy ul. Głównej w ramach funduszu sołeckiego dla miejscowości Gąsocin - wykonanie 33.263,31 zł,
- 5) Zakup skrapiaarki – wykonanie 67.773,00 zł,
- 6) „Nowe oblicze budynku domu kultury na cele kulturalne” w miejscowości Bądkowo - wykonanie 417.707,32 zł,
- 7) „Budowa kompleksu boisk wraz z towarzyszącym zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą” - wydatkowano kwotę 40.026,00 zł na dokumentację projektowo kosztorysową tego zadania,
- 8) „Przebudowa budynku Szkoły Podstawowej wraz ze zmianą użytkowania na przedszkole bez zamiany głównych parametrów bryły budynku” - wykonanie 1.080.000,00 zł,
- 9) Zakup pieca do Szkoły Podstawowej w Bądkowie - wykonanie 20.828,00 zł,
- 10) Dokumentacja kosztorysowo-projektowa budowy sieci wodociągowej w miejscowościach: Bądkowo, Ciemnowo, Cichawy - wykonanie 22.680,00 zł,
- 11) Na podstawie Uchwały Nr XLV/343/2018 Rady Gminy Sońsk z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Ciechanowskiemu przekazano dotację celową w wysokości 300.000,00 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie przebudowy odcinka drogi powiatowej Nr 2421 W Nasielsk-Gąsocin-Ciechanów,
- 12) Na rzecz Ochotniczej Straży Pożarnej w Sońsku przekazano dotację celową w kwocie 319.292,00 zł z przeznaczeniem na zakup nowego ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Sońsk.

2.3. Wykonanie funduszu sołeckiego

W ramach funduszu sołeckiego, wyodrębnionego w gminie po raz trzeci, zrealizowano wydatki na łączną kwotę 532.380,64 zł. W 59,18 % środki funduszu były wykorzystane na poprawę dróg gminnych (żwir, tłuczeń zakup, kręgów, wznowienie granic gminnych), w 11,44% na bezpieczeństwo przeciwpożarowe, 13,81% na oświetlenie uliczne, 8,23 % na doposażenie i remont świetlic wiejskich, 6,12% na wydatki kulturalno-sportowe, 1,22% na pozostałe zadania.

3. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO

3.1. Dane dotyczące przysługujących gminie praw własności (stan na 31.12.2018 r.)

- 1) Grunty ogółem – 307,47 ha, w tym:
 - a) orne: 18,47 ha,
 - b) łąki trwałe: 1,60 ha,
 - c) sady: 0,43 ha,
 - d) pastwiska trwałe: 8,93 ha,
 - e) grunty pod rowami: 0,66 ha,
 - f) grunty pod rowami powierzchniowymi pływającymi: 0,18 ha,
 - g) grunty pod rowami powierzchniowymi stojącymi: 0,44 ha
 - h) lasy: 14,22 ha,
 - i) tereny zadrzewione i zakrzewione: 1,26 ha,
 - j) tereny zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych: 1,77 ha,
 - k) drogi: 226,58 ha,
 - l) tereny kolejowe: 0,08 ha,
 - m) tereny zamieszkałe: 1,55 ha,
 - n) tereny przemysłowe: 0,35 ha,
 - o) inne tereny zabudowane: 11,90 ha,
 - p) zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie budowy: 0,04 ha,
 - r) grunty rolne zabudowane: 1,73 ha,
 - s) tereny rekreacyjno-wypoczynkowe: 7,78 ha
 - t) nieużytki: 9,50 ha.

- 2) Lokale mieszkalne:
 - a) Sarnowa Góra 32,
 - b) Sońsk, ul. Zacisze 1A,
 - c) Sońsk, ul. Ciechanowska 20,
 - d) Sońsk, ul. Ciechanowska 19,
 - e) Sońsk, ul. Ciechanowska 23,
 - f) Gąsocin, ul. Główna 27,
 - g) Koźniewo Średnie 24,
 - h) Sońsk, ul. Szkolna 4A,
 - i) Komory Błotne 15,
 - j) Strusinek 13,
 - k) Komory Błotne 13,
 - l) Gołotczyzna, ul. A. Bąkowskiej 5B.

3) Lokale socjalne:

- a) Strusinek 13,
- b) Koźniewo Średnie 5,
- c) Koźniewo Średnie 19,
- d) Gąsocin, ul. Główna 29C,
- e) Spądoszyn 24,
- f) Ciemnowieś 23.

4) Obiekty oświatowe:

- a) Przedszkole w Sońsku, ul. Klonowa 2,
- b) Przedszkole w Gąsocinie, ul. Główna 29A,
- c) SP z oddziałami gimnazjalnymi w Sońsku, ul. Szkolna 4,
- d) SP w Gąsocinie, ul. Szkolna 1,
- e) SP w Bądkowie, Bądkowo 1,
- f) Oddziały gimnazjalne w Gąsocinie, ul. Błotna 12.

5) Obiekty kulturalne/OSP:

- a) Biblioteka w Sońsku, ul. Ciechanowska 19,
- b) Biblioteka w Gąsocinie, ul. Główna 27,
- c) GOK w Gołotczyźnie, ul. Ciechanowska 4,
- d) GOK w Gąsocinie, ul. Strażacka 25,
- e) Świetlica wiejska (punkt zlewny), Bądkowo 39A,
- f) Świetlica wiejska/OSP, Bądkowo 39,
- g) Świetlica wiejska, Ciemnowieś 33,
- h) Świetlica wiejska, Ciemnowieś 47,
- i) Świetlica wiejska, Gutków 45,
- j) Świetlica wiejska, Koźniewo Wielkie 60,
- k) Świetlica wiejska/OSP, Sarnowa Góra.
- l) Świetlica wiejska/OSP, Łopacin 29,
- ł) Świetlica wiejska, Bieńki Karkuty 17A.

6) Lokale użytkowe - Sońsk:

- a) ul. Ciechanowska 21 - najemca Centrum Medyczne Gajda-Med,
- b) ul. Ciechanowska 21 – biorący do używania Skarb Państwa - Komenda Wojewódzka Policji z siedzibą w Radomiu,
- d) ul. Ciechanowska 21 – najemca ANMED Andrzej Krupiński,
- e) ul. Ciechanowska 21 – najemca Gabinet dentystyczny DENTIN Aleksandra Żubrowska,
- e) ul. Ciechanowska 20 – najemca Bank Spółdzielczy w Gąsocinie.

3.2. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego w 2018 r.:

W drodze komunalizacji mienia ogólnonarodowego będącego w zarządzie ZUW w Mławie Gmina Sońsk nabyła następujące nieruchomości:

- a) działkę nr 159/2 w miejscowości Drażewo o powierzchni 0,3140 ha,
- b) działkę nr 7/5 w miejscowości Gołotczyzna o powierzchni 31,6858 ha.

Ponadto w drodze cywilno-prawnej nastąpiło nabycie na rzecz Gminy Sońsk następującego mienia:

- a) działki nr 257/12 o pow. 0,0051 ha położonej w miejscowości Gąsocin, gm. Sońsk – przeznaczonej pod drogę gminną, ul. Zacisze,
- b) działki nr 274/1 o pow. 0,0039 ha położonej w miejscowości Gąsocin, gm. Sońsk – przeznaczonej pod drogę gminną, ul. Zacisze.

4. REALIZACJA POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

4.1. Strategia Rozwoju Gminy Sońsk do roku 2020

Strategia rozwoju gminy jest jednym z najważniejszych dokumentów programowych w gminie. Ma charakter nadrzędny względem dokumentów o znaczeniu planistycznym. Wyznacza istotne ramy, myśląc o trwałym rozwoju.

Wójt Gminy Sońsk podjął w czerwcu 2008 roku decyzję o przystąpieniu do opracowania strategii rozwoju gminy do roku 2020. We wrześniu 2008 roku wójt Gminy skierował projekt do konsultacji społecznych. Swoje opinie i uwagi mogli przedstawić radni, mieszkańcy gminy, lokalne organizacje społeczne, sąsiednie samorządy gmin z terenu powiatu ciechanowskiego oraz powiatów płońskiego i pułtuskiego. Po ich uwzględnieniu dokument przedstawiony został do uchwalenia Radzie Gminy Sońsk.

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Sońsk do roku 2020 rozpoczęła się z chwilą podjęcia przez Radę Gminy Sońsk uchwały nr XXIV/114/2008 w dniu 18 września 2008 r. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Sońsk. W ten sposób utworzono prawne ramy wdrażania strategii.

Przedmiotem „Strategii rozwoju gminy Sońsk do roku 2020”, jest polityka rozwoju lokalnego gminy Sońsk, co oznacza, że zakres tego dokumentu dotyczy przede wszystkim zadań własnych samorządu tej gminy. Generalną przesłanką określonych w strategii kierunków i celów rozwoju gminy jest potrzeba zapewnienia warunków umożliwiających pomyślność, bezpieczeństwo i coraz lepsze możliwości rozwoju wszystkich mieszkańców gminy, tworzących z mocy prawa lokalną wspólnotę samorządową. Strategia jest instrumentem zarządzania rozwojem gminy Sońsk. Jest też ważnym podstawowym dokumentem, w którym samorząd gminy informuje mieszkańców gminy, podmioty gospodarcze, instytucje i organizacje oraz potencjalnych partnerów – głównie samorządy lokalne i samorząd województwa – o tym, jaką politykę rozwoju zamierza prowadzić wykorzystując swoje kompetencje oraz zasoby rzeczowe i finansowe. W „Strategii rozwoju gminy Sońsk do roku 2020” wizję rozwoju streszcza hasło: „Gmina Sońsk to bezpieczna i dostatnia część Ziemi Ciechanowskiej, gdzie pozytywistyczne tradycje edukacyjne, aktywność mieszkańców i współczesne wyzwania cywilizacyjne określają kierunki społeczno-gospodarczego rozwoju gminnej wspólnoty samorządowej”. Dlatego naczelną ideą tego dokumentu (misją) jest dążenie do osiągnięcia odczuwalnej przez wszystkich mieszkańców gminy poprawy jakości ich życia i pracy oraz do osiągnięcia coraz lepszego wizerunku i poprawy pozycji konkurencyjnej gminy na Mazowszu.

Ze względu na fakt, iż gmina funkcjonuje w zmiennym otoczeniu, założono prowadzenie bieżących działań monitorujących w celu przeglądu uwarunkowań, ograniczeń i identyfikacji potencjalnego ryzyka. Strategia nie jest dokumentem zamkniętym, zakłada się możliwość jej aktualizacji, czyli wprowadzania zmian, uzupełnień i pomysłów uzasadnionych potrzebami społeczności lokalnej, a wynikających z pojawiania się wcześniej niezidentyfikowanych szans.

W 2018 r. nie stwierdzono potrzeby ewaluacji, bądź aktualizacji przyjętej Strategii. Terminy realizacji zadań wskazanych w postulatywnej części dokumentu określono do 2020 roku. Kreowane działania i realizacja komplementarnych przedsięwzięć wpisują się w poszczególne wyzwania, pozwalają osiągnąć założone cele i przyczyniają się do ziszczenia przyjętej wizji rozwoju.

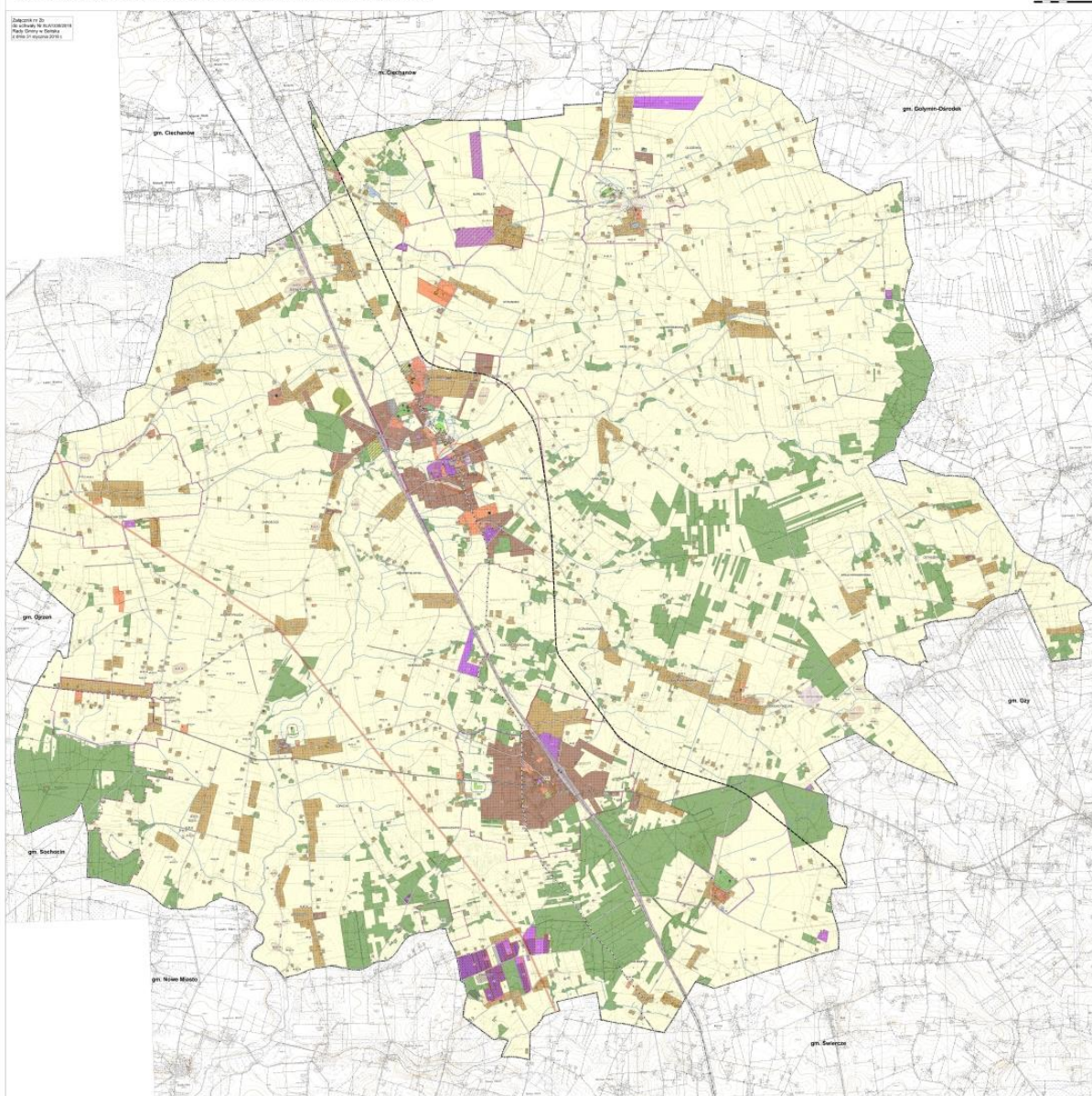
4.2. Zagospodarowanie przestrzenne - studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sońsk

Rada Gminy Sońsk dnia 31 stycznia 2018 roku podjęła Uchwałę Nr XLIV/33/2018 w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sońsk. Studium stanowi akt polityki przestrzennej, którego ustalenia obowiązują zarówno radę gminy, jak i organy oraz jednostki podlegające radzie. Nadrzędnym celem stawianym przed Gminą Sońsk jest jej rozwój. Cel ten, według zapisów Studium, powinien być realizowany poprzez podejmowanie działań w zakresie polityki przestrzennej w następujących obszarach:

- 1) w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego,
- 2) w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego,
- 3) w zakresie rozwoju komunikacji,
- 4) w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej,
- 5) w zakresie zmian w strukturze przestrzennej gminy.

**STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SOŃSK
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

Zgodnie z art. 14 ust. 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym plany miejscowe są aktami prawa miejscowego. Tworzone są one w celu ustalenia przeznaczenia terenów, w tym inwestycji celu publicznego oraz określania sposobów ich zagospodarowania i zabudowy. Za ich uchwalenie odpowiada rada gminy. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Gmina Sońsk posiadała obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów miejscowości: Bądkowo, Bieńki Śmietanki, Cichawy, Ciemnowko, Damięty Narwoty, Gąsocin, Gołotczyzna, Łopacin, Komory Dąbrowne, Koźniewo Średnie, Koźniewo Wielkie, Mężeninno Węglowice, Sarnowa Góra, Skrobocin, Soboklęszcz, Sońsk, Strusin, Ślubowo (Uchwała Nr XXIX/187/2001 Rady Gminy Sońsk z dnia 20 września 2001 r.); Cichawy (Uchwała Nr V/36/2003 Rady Gminy

Sońsk z dnia 29 kwietnia 2003 r.); Cichawy, Gołotczyzna, Sońsk (Uchwała Nr XXIX/199/2001 Rady Gminy Sońsk z dnia 20 września 2001 r.).

W 2018 roku Gmina Sońsk przystąpiła do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowościach: Cichawy, Mężenino – Węglowice, Ślubowo (Uchwała Nr XLVII/358/2018 Rady Gminy Sońsk z dnia 28 marca 2018 roku) oraz Bieńki – Śmietanki (Uchwała Nr LIV/409/2018 Rady Gminy Sońsk z dnia 14 września 2018 roku). Przeprowadzenie pełnej procedury poprzedzającej uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaplanowane jest na rok 2019.

Z uwagi na fakt, że nie wszystkie tereny Gminy Sońsk objęte są miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, zagospodarowanie przestrzenne kształtowane jest również w drodze decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Wójt Gminy Sońsk w 2018 r. wydał 84 decyzje o warunkach zabudowy oraz 20 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

4.3. Wieloletni program gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy Sońsk na lata 2014-2020

Gmina Sońsk w 2018 r. posiadała aktualny „Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Sońsk na lata 2014-2020” przyjęty Uchwałą Nr LXV/273/2014 Rady Gminy Sońsk z dnia 19 września 2014 r. Przedmiotowy dokument określa w szczególności:

- 1) prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego,
- 2) analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji zasobu mieszkaniowego,
- 3) planowaną sprzedaż lokali,
- 4) zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu,
- 5) sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy,
- 6) źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach,
- 7) wysokość wydatków w poszczególnych latach,
- 8) inne działania mające na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarki mieszkaniowym zasobem gminy.

Zasady wynajmu lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Sońsk uregulowane zostały Uchwałą Nr LXVII/281A/2014 Rady Gminy Sońsk z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Sońsk.

4.4. Program ochrony środowiska

W 2018 r. w Gminie Sońsk obowiązywał „Program Ochrony Środowiska Gminy Sońsk na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019” przyjęty Uchwałą Nr XXVIII/195/2013 Rady Gminy Sońsk z dnia 27 lutego 2013 r. Niniejszy program jest kontynuacją polityki ekologicznej Gminy Sońsk realizowanej w oparciu o przyjęty w lipcu 2005 roku „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sońsk” i obejmuje lata do 2019 roku, wytyczając kierunki polityki ekologicznej długoterminowej. Wśród celów długoterminowych priorytetem jest poprawa jakości powietrza. Program obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w Gminie w odniesieniu m.in. do: gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony gleb, ochrony powietrza atmosferycznego, ochrony przed hałasem, ochrony przyrody oraz edukacji ekologicznej. Gmina Sońsk w 2018 r. podejmowała wiele działań wynikających z Programu Ochrony Środowiska, a mających na względzie realizację celów wynikających z w/w dokumentu. Wykonano przebudowę oraz liczne remonty dróg gminnych, a także zrealizowano zadanie pn.: „Demontaż, odbiór, transport i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sońsk w 2018r. – IV etap”.

4.5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sońsk na lata 2014-2020

Uchwałą nr XLI/257/2014 Rady Gminy Sońsk z dnia 16 maja 2014 r. przyjęta została Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sońsk na lata 2014-2020. Stanowi ona materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Misja samorządu, sformułowana w Strategii jest następująca: ***Sońsk gminą zintegrowaną społecznie, podnoszącą jakość życia mieszkańców, zaspokajającą ich potrzeby i stwarzającą im możliwości rozwoju.***

W dokumencie przewidziano następujące cele strategiczne:

- 1) przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom,
- 2) wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży,
- 3) utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym,
- 4) zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie
- 5) podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie,
- 6) rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

W 2018 r. na bieżąco realizowano cele Strategii.

4.6. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sońsk na rok 2018

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sońsk na rok 2018 przyjęto uchwałą nr XLIII/315/2017 Rady Gminy Sońsk z dnia 28 grudnia 2017 r. Program opracowano w oparciu o lokalną diagnozę problemów – sporządzoną na podstawie informacji uzyskanych m. in. z placówek oświatowych, Ośrodka Pomocy Społecznej w Sońsku, Gminnego Punktu Konsultacyjnego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Głównym celem programu było zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i narkomanii oraz zmniejszanie rozmiarów problemów już istniejących oraz rozwijanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi.

Kluczową rolę w realizacji tego celu odgrywają następujące działania:

- 1) konsekwentny system kontroli rynku obrotu napojami alkoholowymi,
- 2) konsekwentne egzekwowanie przepisów ustawy związanych z zakresem reklamy alkoholu,
- 3) systematyczna edukacja sprzedawców w dziedzinie szkód związanych z piciem alkoholu przez młodzież,
- 4) koncentracja na wszechstronnych oddziaływaniach profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży,
- 5) ścisła współpraca z instytucjami skupiającymi dzieci i młodzież w celu promowania aktywnego, zdrowego stylu życia.

W ramach działań Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sońsku:

- 1) przyjmuje zgłoszenia o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu (w roku 2018 wszczęto 17 nowych postępowań, kontynuowano 15 z lat poprzednich),
- 2) wzywa na rozmowę zgłoszone osoby, a w przypadku gdy osoba wezwana nie godzi się na dobrowolne leczenie, kierowana jest na badanie przez biegłych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu odwykowego,
- 3) przygotowuje dokumentację związaną z postępowaniem sądowym mającym na celu poddanie się przymusowemu leczeniu oraz składa wnioski o wszczęcie postępowania do Sądu Rejonowego w Ciechanowie.

W ramach działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 r. odbyło się 12 posiedzeń Gminnej Komisji. Komisja skierowała do Sądu Rejonowego w Ciechanowie 3 wnioski o wszczęcie

postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Przez cały rok na terenie Gminy Sońsk działała grupa wsparcia AA „Nadzieja”, która w każdą niedzielę spotykała się na mityngu. Działalność rozpoczęła również grupa DDA „Wewnętrzny Spokój”. Ze środków GKRPA dofinansowano uroczystość rocznicową istnienia tych grup.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kładzie szczególny nacisk na działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży z terenu Gminy Sońsk. W roku 2018 zrealizowano:

- 1) cykl programów profilaktycznych w szkołach, w tym m.in. program pt. „Czy słowem można zranić? – przeciwdziałanie uzależnieniom wśród młodzieży szkolnej” w szkołach w Sońsku i w Gąsocinie,
- 2) 11-dniowe kolonie z programem profilaktycznym w okresie wakacji letnich dla dzieci z terenu gminy Sońsk.
- 3) pielgrzymkę w intencji trzeźwości do Lichenia, w której udział wzięło 50 osób,
- 4) warsztaty autorskiego programu profilaktycznego „Spójrz Inaczej”, dla nauczycieli klas IV-VIII. W zajęciach obejmujących 55 godzin szkolenia udział wzięło 12 osób,
- 5) spotkanie świąteczne z Mikołajem dla rodzin z dziećmi z terenu naszej gminy. W zabawie wzięło udział aż 150 dzieci oraz ok. 80 rodziców i opiekunów.

4.7. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Uchwałą Nr XLI/294/2017 Rady Gminy Sońsk z dnia 9 listopada 2017 roku wprowadzony został roczny program współpracy Gminy Sońsk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na 2018 rok.

Celem głównym programu jest podniesienie skuteczności i efektywności działań podejmowanych w sferze realizacji zadań publicznych oraz zwiększenie wpływu sektora obywatelskiego na tworzenie polityki społecznej w gminie, zmierzające do jak najlepszego określenia i zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej.

2. Cele szczegółowe programu to:

- 1) poprawa jakości życia, poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców gminy,
- 2) wzajemne informowanie gminy i organizacji o planowanych kierunkach działalności i współdziałaniu,
- 3) zapewnienie organizacjom pozarządowym udziału w realizacji zadań priorytetowych,

- 4) zwiększanie ilości świadczonych usług publicznych i podnoszenie ich standardów,
- 5) zlecanie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym, poprzez powierzanie im wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji lub wspieranie wykonywania zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na ich finansowanie,
- 6) stworzenie warunków do zwiększania aktywności mieszkańców
- 7) zabezpieczanie w budżecie gminy środków umożliwiających wykonanie zadań określonych w programie.

W 2018 roku, w ramach realizacji Programu Wójt Gminy Sońsk ogłosił otwarty konkurs ofert, w ramach którego wyłoniono wykonawcę zadania publicznego polegającego na zorganizowaniu wypoczynku letniego dla dzieci z terenu gminy. Na ten cel przekazana została dotacja na rzecz PCK w kwocie 30.000,00 zł. Ponadto z zastosowaniem trybu małych zleceń udzielono dotacji w kwocie 7.470,00 zł dla Stowarzyszenia Psychoprophylaktyki „Spójrz Inaczej” na realizację warsztatów dla nauczycieli.

Weryfikacja sprawozdań z realizacji zadania publicznego, które każda organizacja ma obowiązek złożyć w terminie 30 dni od zakończenia zadania, pozwala na stwierdzenie, że zadania realizowane przez organizacje pozarządowe w 2018 r. przebiegały bez zarzutu.

5. CZĘŚĆ ANALITYCZNA

5.1. Infrastruktura techniczna

Komunikacja drogowa w gminie Sońsk oparta jest głównie na drogach powiatowych oraz drogach gminnych. Przez gminę Sońsk przebiegają drogi gminne i powiatowe, prowadzące do drogi krajowej nr 50 (stanowiącej południową obwodnicę aglomeracji warszawskiej [Ciechanów – Ostrów Mazowiecka]), drogi krajowej nr 60 (łączącej województwo łódzkie i mazowieckie [Łęczyca – Ostrów Mazowiecka]), drogi wojewódzkiej nr 620 (łącząca Przewodowo-Parcele z Płońskiem) oraz do drogi wojewódzkiej nr 618, łączącej Wyszaków z Gołyminem. Infrastruktura drogowa w zakresie dróg gminnych na terenie gminy Sońsk obejmowała, zarówno na dzień 1 stycznia 2018 r., jak i na dzień 31 grudnia 2018r. 185,00 km. W gminie Sońsk zlokalizowanych było w 2018 roku dwanaście odcinków dróg powiatowych, o łącznej długości ok. 75,11 km, zapewniających połączenia między większością miejscowości w gminie Sońsk oraz gminach sąsiednich.

Ponadto przez gminę Sońsk przebiega trasa magistrali E-65 na trasie Gdańsk – Warszawa. Stacje kolejowe w gminie Sońsk zlokalizowane są w miejscowościach: Gąsocin, Gołotczyzna, Kałęczyn. Najbliższe większe stacje znajdują się w kierunku północnym – Ciechanów oraz w kierunku południowym – Świercze i Nasielsk.

Teren gminy Sońsk jest w większości objęty siecią wodociągową, a część miejscowości o zwartej zabudowie korzysta również z sieci kanalizacyjnej (szerzej w dziale Gospodarka wodno-ściekowa).

5.2. Działalność inwestycyjna

Stan dróg lokalnych ma niewątpliwie ważny wpływ na rozwój obszaru. W związku z powyższym gmina Sońsk stara się w miarę możliwości przeznaczać środki finansowe na inwestycje drogowe oraz remonty dróg gminnych. Z upływem każdego roku zwiększa się ilość dróg asfaltowych. Na początku 2018 r. drogi asfaltowe stanowiły 38,17 % wszystkich dróg, a pod koniec poprzedniego roku ich udział w infrastrukturze dróg gminnych wyniósł 38,67 %. W gminie Sońsk w 2018 r. zrealizowano „Przebudowę drogi gminnej Strusinek dz. nr 3 – Bieńki Karkuty dz. nr 75 na odcinku od km 0+002,50 do 0+921,72 m”. Całkowity koszt zadania wyniósł 395 470,82 zł, przy czym dofinansowanie ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego w zakresie budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych wyniosło 100 000,00 zł. Ponadto w 2018 r. wybudowano chodnik przy ul. Głównej w Gąsocinie. Przedmiotowa inwestycja

w całości została zrealizowana ze środków funduszu sołectkiego zabezpieczonego w budżecie Gminy Sońsk dla sołectwa Gąsocin na 2018 r.

Przebudowa drogi gminnej Strusinek dz. nr 3 – Bieńki Karkuty dz. nr 75 na odcinku od km 0+002,50 do 0+921,72 m

Poza wyżej wymienionymi działaniami na rzecz dróg gminnych w 2018 r. przeprowadzono również bieżące remonty dróg będących w zarządzie Gminy Sońsk, m. in. zwirowanie, nawiezenie tłuczniem oraz uzupełnianie ubytków w nawierzchniach asfaltowych przy pomocy masy bitumicznej.

W 2018 r. wykonano również następujące dokumentacje projektowe dotyczące dróg gminnych (przeznaczone do realizacji w następnych latach):

- przebudowa drogi gminnej nr 121014W (ul. Zacisze) w m. Gąsocin, gm. Sońsk,
- przebudowa drogi gminnej Bądkowo – Kosmy Pruszeki,
- przebudowa drogi gminnej Łopacin – Cichawy,
- przebudowa drogi gminnej nr 121008W (ul. Ogrodowa) w Gąsocinie,
- przebudowa drogi gminnej nr 120910W Niesłuchy - Ciemnowko.

Oprócz inwestycji drogowych, w 2018 r. zrealizowano zadanie pn.: „Przebudowa budynku Szkoły Podstawowej wraz ze zmianą użytkowania na przedszkole bez zmiany głównych parametrów bryły budynku” w miejscowości Sońsk. Koszt inwestycji wyniósł 1.080.000,00 zł, sfinansowany w całości ze środków własnych Gminy Sońsk. Celem przebudowy było dostosowanie istniejących sal lekcyjnych na potrzeby dzieci w wieku przedszkolnym, w tym wydzielenie w budynku części kuchennej.

„Przebudowa budynku Szkoły Podstawowej wraz ze zmianą użytkowania na przedszkole bez zmiany głównych parametrów bryły budynku” w miejscowości Sońsk.

W 2018 r. przystąpiono również do realizacji inwestycji „Nowe oblicze budynku: domu kultury na cele kulturalne” w Bądkowie. Znaczną część prac, w tym fundamenty, ściany parteru, stropy i nadproża oraz ściany poddasza wykonano do końca 2018 r. Pozostałe prace (pokrycie dachu, stolarka okienna i drzwiowa, tynki, przyłącze wodociągowe oraz instalacja elektryczna) z uwagi na niesprzyjające warunki atmosferyczne, zaplanowano zakończyć w I połowie 2019 r.

5.3. Edukacja

W Gminie Sońsk w 2018 r. funkcjonowały 3 publiczne szkoły podstawowe oraz Społeczna Szkoła Podstawowa im. Aleksandry Bąkowskiej w Kałużynie prowadzona przez Kawęczyńskie Stowarzyszenie Oświatowo-Społeczne im. Rodziny Sędzimirów. Ponadto na terenie gminy w 2018 r. funkcjonował Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. A. Świętochowskiego z bogatą ofertą edukacyjną dla absolwentów szkół podstawowych, jak również dla osób dorosłych.

W przeliczeniu na 1 uczennicę/ucznią, wydatki w roku 2018 z budżetu gminy na poszczególne szkoły kształtowały się następująco:

- 1) Szkoła Podstawowa w Gąsocinie – 11.763,93 zł,
- 2) Szkoła Podstawowa im. Szczepana Dobosza w Sońsku – 10.783,00 zł,
- 3) Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Bitwy pod Sarnową Górą 1920 w Bądkowie – 17.760,85 zł.

Łącznie wydatki gminy na oświatę wyniosły w 2018 r. 7.684.317,02 zł, z czego 5.811.613,34 zł, tj. 75,63 % pokryte zostało z subwencji oświatowej, przekazanej z budżetu państwa.

We wrześniu 2018 r. naukę w szkołach podstawowych rozpoczęło 314 uczennic i 304 uczniów. W szkołach odbywała się nauka języka obcego – języka angielskiego, a dodatkowego języka obcego – rosyjskiego – uczyło się 213 uczennic i uczniów.

Do jednej klasy uczęszczało w 2018 r. średnio 18 osób. Najwięcej w szkole Podstawowej w Gąsocinie w oddziale gimnazjalnym – 31 uczniów w klasie, najmniej w Szkole Podstawowej im. Bohaterów Bitwy pod Sarnową Górą 1920 w Bądkowie – 5 uczniów w klasie.

Zatrudnienie nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty:

Nazwa Szkoły	Stopnie awansu zawodowego					
	stażysta	kontraktowy	mianowany	dplomowany	ogółem	pełne etaty razem
Szkoła Podstawowa w Gąsocinie	0	4	5	20	29	27,34
Szkoła Podstawowa im. Szczepana Dobosza w Sońsku	0	5	5	27	37	34,52
Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Bitwy pod Sarnową Górą 1920 w Bądkowie	0	0	2	13	15	10,48
Razem	0	9	12	60	81	72,34

W ciągu 2018 r. zwolniono jednego nauczyciela w Szkole Podstawowej w Sońsku i jednego nauczyciela w Szkole Podstawowej w Gąsocinie.

Na jednego nauczyciela przypada średnio 8,54 uczniów.

W 2018 r. szkoły ukończyło 89 uczniów z oddziałów gimnazjalnych. Z kolei do kolejnej klasy nie otrzymało promocji 4 uczniów. 2 uczniów korzystało z nauczania indywidualnego.

Wójt w 2018 r. przyznał stypendia szkolne dla 162 uczennic i uczniów - łącznie 64.370,00 zł. Przyznano je w ramach pomocy materialnej o charakterze socjalnym.

300 uczennic i uczniów, stanowiących 48,55 % wszystkich uczennic i uczniów, dojeżdżało do szkoły korzystając z organizowanego przez gminę dowozu. Pozostali uczniowie byli docierali do szkół we własnym zakresie. Rodzicom 18 uczniów niepełnosprawnych zwracano koszty dowozu dziecka do szkoły. Łączny koszt dowozu uczniów do szkół i zwrot kosztów dowozu dzieci niepełnosprawnych wyniósł 223.852,46 zł.

W 2018 r. funkcjonowały 2 przedszkola gminne oraz 2 oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych. Do gminnych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych uczęszczało 274 dzieci, w tym 133 dziewcząt i 141 chłopców. Do przedszkoli uczęszczały dzieci z następujących roczników:

- rocznik 2010 – 1 dziewczynka,
- rocznik 2011- 1 chłopiec,
- rocznik 2012 – 97 dzieci, w tym 42 dziewcząt i 55chłopców,
- rocznik 2013 – 77 dzieci, w tym 39 dziewcząt i 38chłopców,
- rocznik 2014 – 59 dzieci, w tym 33 dziewcząt i 26 chłopców,
- rocznik 2015 – 38 dzieci, w tym 15 dziewcząt i 23chłopców,
- rocznik 2016 – 1 dziewczynka.

W 2018 roku na prowadzenie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych gmina wydała 2.212.574 zł, z czego 612.068,65 zł pokryte zostało z subwencji oświatowej i dotacji przedszkolnej.

5.4. Domy kultury, kluby i świetlice.

W Gminie Sońsk w 2018 r. funkcjonował Gminny Ośrodek Kultury w Sońsku oraz Świetlica GOK w Gąsolinie.

W 2018 r. zorganizowano następujące wydarzenia:

- Koncert Maryjny,
- Widowisko Historyczne “Sarnowa Góra 1920”,
- Gminny Dzień Dziecka,
- Uroczystość Nadania Herbu Gminie Sońsk,
- Dożynki,
- Pierwszy Dzień Wiosny,
- Festiwal Piosenki im. Urszuli Rzeczkwoskiej,
- Kabaretowy Dzień Kobiet,
- Wakacyjna Spartakiada -blok plenerowych imprez wakacyjnych,
- Święto Pieczonego Ziemniaka “Znów Nam Się Upiecz”,
- „Zaczarowane Mikołajki”,
- Spektakle teatralne dla dzieci i młodzieży,
- Konkurs wiedzy „Mali Czytelnicy”,
- Plastyczny Konkurs Wielkanocny,
- Obchody Dnia Ziemi i akcja „Sprzątanie Świata”,
- Konkurs Recytatorski „Wiosenne Wierszowanie”,
- Gminny Dzień Seniora „A w sercu ciągle maj”,
- Urodziny Pluszowego Misia-integracyjna impreza rodzinna,

- Warsztaty bożonarodzeniowe i wielkanocne,
- Bajkowy Bal Karnawałowy,
- Bal Karnawałowy Seniorów,
- Blok imprez i zajęć dla dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych,
- Dzień Babci i Dziadka,
- spotkania okolicznościowe i wyjazdy rekreacyjne w ramach Klubu „Złota Jesień” i zespołu wokalnego seniorów „Sonata” (uczestnictwo w „11-nut dla Niepodległej”, „Dzień Kultury Gmin Powiatu Ciechanowskiego”, Dożynki, Mazowiecki Przegląd Zespołów Zapustnych),
- wystawa zdjęć uczestników wydarzeń kulturalnych oraz wystawa prac plastycznych,
- kursy komputerowe -2

We wskazanych wydarzeniach wzięło udział 6160 mieszkanek i mieszkańców. Wydarzenia te wiązały się z poniesieniem kosztów w wysokości 116.291,53 zł. Przy gminnych jednostkach kultury funkcjonują następujące grupy artystyczne - Zespół wokalny „Sonata”, koło plastyczne, teatralne i muzyczne oraz klub seniora, zrzeszające 62 mieszkanek i mieszkańców.

5.5. Biblioteki

Na terenie Gminy Sońsk w 2018 r. funkcjonowały dwie biblioteki – Gminna Biblioteka Publiczna w Sońsku i Filia Biblioteki w Gąsocinie. Budynek filii bibliotecznej, znajdującej się przy ulicy Głównej 27 w Gąsocinie, dostosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Księgozbiór na dzień 1 stycznia 2018 r. wynosił 17961 woluminów, zaś na koniec roku 18780 woluminów. W przeliczeniu na 1 mieszkańca, łączna liczba woluminów wynosiła 2,33 na dzień 1 stycznia 2018 r. oraz 2,39 na dzień 31 grudnia 2018 r.

Na początku roku zarejestrowano 769 czytelniczek i czytelników, zaś na koniec roku liczba ta wynosiła 718. W ciągu roku z usług poszczególnych bibliotek skorzystało 4478 czytelniczek i czytelników, którzy wypożyczyli łącznie 10447 woluminów. W poprzednim roku wzbogacono zbiory bibliotek m.in. o następujące pozycje: „Oleś i Pani Róża”, „W cieniu Czarnobyła”, „Burka w Nepalu nazywa się sari”, „To nie jest hip-hop: rozmowy”, „Trzecia siostra”.

W bibliotekach zatrudnione były łącznie trzy osoby. W ciągu roku struktura zatrudnienia zwiększyła się o 0,5 etatu z powodu zbyt małej obsady kadrowej.

W poszczególnych bibliotekach użytkowano 10 komputerów, w tym 10 komputerów z dostępem do szerokopasmowego Internetu. Zapewnione były katalogi on-line. W 2018 r. możliwość zdalnego (internetowego) składania zamówień oferowała GBP w Sońsku.

W 2018 r. biblioteki gminne zorganizowały następujące wydarzenia mające na celu promocję czytelnictwa: lekcje biblioteczne, konkursy, spotkania świąteczne, spotkania seniorów, zbiórkę karmy dla schroniska, Halloween, zbiórkę makulatury. W wydarzeniach tych wzięło udział 589 mieszkańców. Biblioteki poniosły w związku z tymi wydarzeniami wydatki w kwocie 1.015,47 zł.

W 2018 roku na prowadzenie bibliotek i upowszechnianie czytelnictwa wydatkowano z budżetu gminy kwotę 199.000,00 zł.

5.6. Pomoc społeczna oraz ochrona zdrowia

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

5.6.1 Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w Gminie Sońsk.

W 2018 r. klientami pomocy społecznej były osoby i rodziny, które przy pomocy własnych zasobów i możliwości nie były w stanie zaspokoić swoich własnych potrzeb życiowych. Przyczyną braku możliwości były występujące w środowiskach dysfunkcje wynikające m.in. ze złego stanu zdrowia, niepełnosprawności, sytuacji na rynku pracy czy bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Zaznaczyć należy, że często w poszczególnych środowiskach mamy do czynienia z kumulacją niekorzystnych zjawisk.

Podstawową przesłanką przyznania świadczeń jest kryterium dochodowe osoby i rodziny, które zostało ustalone na poziomie 634,00 zł., od 1.X.2018 r. 701,00 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 514,00 zł., od 1.X.2018 r. 528,00 zł na osobę w rodzinie.

Spośród 7 858 mieszkańców gminy, w 2018 r. - 519 osobom udzielono pomocy i wsparcia, co stanowi 6,6% ogółu mieszkańców. Liczba ta obejmuje również członków rodzin. Liczba rodzin, którym decyzją przyznano świadczenie wyniosła 197. Liczba ta w stosunku do roku 2017 zwiększyła się o 51 rodzin.

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2018 r. udzielał pomocy z następujących przyczyn: ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizmu, przemocy w rodzinie, bezdomności, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

W dalszym ciągu bezrobocie oprócz ubóstwa jest najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy społecznej.

5.6.2. Zadania OPS

W 2018 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące świadczenia: zasiłek stały, opłacano składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób, które nie były ubezpieczone z innego tytułu, zasiłek okresowy, usługi opiekuńcze, zasiłki celowe, posiłki i zasiłki celowe w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz pracę socjalną. Praca socjalna prowadzona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym poprzez rozwijanie i wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej.

Ponadto OPS wydawał skierowania do pomocy żywnościowej do organizacji pozarządowej w ramach Programu Operacyjnego pomoc żywnościowa na lata 2014-2020.

Ważnym zadaniem dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest realizacja ustawy o rodzinie i systemie pieczy zastępczej. Ośrodek realizuje zadania w zakresie wspierania rodziny - kierując się dobrem dziecka. W 2018 r. zatrudniony był 1 asystent rodziny.

5.6.3. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sońsku realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, zasiłek dla opiekuna i świadczenia wychowawczego. Zadania te są zadaniami zleconymi gminie, a więc środki na realizację tych zadań pochodzą z budżetu państwa.

W 2018 r. liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami wyniosła 1.074.175,05 zł., jednorazową zapomogę otrzymało 66 osób. Ponadto do świadczeń rodzinnych zaliczamy zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy. Od 1 stycznia 2016 r. wprowadzono nowe świadczenie – świadczenie rodzicielskie. Świadczenie rodzicielskie w 2018 r. wypłacono 46 osobom. Fundusz alimentacyjny wypłacono 49 osobom uprawnionym.

Z analizy danych wynika, że liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych pozostaje na tym samym poziomie. Zmniejszyła się natomiast liczba świadczeń zasiłku dla opiekuna: w roku 2018 - 120 dla 10 osób.

Od 2016 r. realizowane jest także świadczenie wychowawcze (500+). Liczba dzieci na które wypłacono w 2018 r. świadczenie wychowawcze wynosi 824, natomiast w 2017 r. liczba dzieci wyniosła 889. Liczba ta zmniejszyła się o 65 dzieci.

Od 2017 roku realizowane jest wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Kwota wypłaconych w 2018 r. świadczeń wyniosła 4.000,00 zł. Liczba świadczeń – 1.

Dodatkowo w 2018 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sońsku jest realizatorem programu „Dobry Start” (300+). Łączna kwota świadczeń wydatkowanych na ten program wyniosła: 265.360,00 zł w tym: świadczenie: 256.800,00 zł, koszty obsługi: 8.560,0 zł. Liczba złożonych wniosków w 2018 r. 588; liczba świadczeń wypłaconych 856 (1 świadczenie = 1 dziecko).

5.6.4. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Na terenie gminy Sońsk nie występują instytucje pomocy społecznej takie jak: domy pomocy społecznej, mieszkania chronione, ośrodki interwencji kryzysowej, jednostki specjalistycznego poradnictwa, placówki wsparcia dziennego, zakłady aktywności zawodowej.

5.6.5. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej polega na realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, udziału w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów osłonowych. W roku oceny gmina Sońsk nie uczestniczyła w projektach z EFS oraz w konkursach ogłaszanych przez MRPiPS.

Dominującym podmiotem w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w gminie Sońsk jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, którego podstawowym zadaniem jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych oraz umożliwienie im przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać.

Dominującym problemem społecznym w gminie w dalszym ciągu jest bezrobocie. Kwestia ta wymaga stałego doskonalenia form wsparcia umożliwiających usamodzielnienie się, m.in. prowadzenie projektów socjalnych, ukierunkowanych na wzrost aktywności zawodowej, a także pobudzenie do samodzielnego zaspokajania potrzeb życiowych,

Wprowadzony w 2016 r. „Program 500+” ma znaczny wpływ na poprawę sytuacji finansowej rodziny i możliwości zaspokajania potrzeb. W wyniku realizacji tego świadczenia zmniejszyła się liczba osób korzystających z pomocy społecznej w formie zasiłków celowych i okresowych, a tym samym zmniejszyły się wydatki finansowe na ten cel. Jednakże zwiększyła się niezaradność niektórych rodzin w gospodarnym planowaniu wydatków w domowym budżecie.

5.6.6. Wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W roku 2018 wydano 27 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dla 10 przedsiębiorców, w tym:

- 1) 8 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości do 4,5 % alkoholu oraz piwa z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 2) 7 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości od 4,5% do 18% zawartości alkoholu z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 3) 9 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości 18 % alkoholu z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 4) 1 zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości do 4,5 % alkoholu oraz piwa z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 5) 1 zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości od 4,5% do 18% zawartości alkoholu z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 6) 1 zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości 18 % alkoholu z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży.

5.7. Gospodarka odpadami komunalnymi

Od 1 lipca 2013 roku obowiązek odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości i ich zagospodarowania należy do gminy. Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, firmę odbierającą odpady należy wybrać w drodze przetargu. W Gminie Sońsk firmą odbierającą odpady z nieruchomości zamieszkałych jest BŁYSK-Bis Sp. z o.o z siedzibą w Makowie Mazowieckim.

Od początku trwania nowego systemu gospodarowania odpadami Gmina Sońsk zapewnia mieszkańcom:

- pojemniki na odpady zgodnie z deklarowaną ilością osób,
- worki na odpady segregowane,
- dwa razy w roku odbiór odpadów wielkogabarytowych i elektrośmieci,

Na terenie Gminy Sońsk nie ma instalacji przetwarzania odpadów komunalnych. Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Mazowieckiego, Regionalną Instalacją Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) dla Regionu Ciechanowskiego (w którym znajduje się Gmina Sońsk) jest instalacja PUK Sp.zo.o. w Ciechanowie, znajdująca się w miejscowości Wola Pawłowska. Do tej instalacji trafiały wszelkie zmieszane odpady komunalne oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarką odpadami komunalnymi na terenie Gminy Sońsk

Na terenie Gminy Sońsk do potrzeb inwestycyjnych zalicza się unowocześnienie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowanego na terenie Oczyszczalni Ścieków w Komorach Dąbrownych, polegające na wybudowaniu boksów pod wiatą na poszczególne segregowane odpady komunalne

Liczba właścicieli nieruchomości objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi:

Na dzień 31.12.2018 roku zameldowanych w Gminie Sońsk było 7.858 osób. Stan nieruchomości objętych systemem odbioru odpadów komunalnych na dzień 31.12.2018 roku przedstawiał się następująco:

1.	Liczba ludności - osoby zameldowane na pobyt stały i czasowy	7 858
2.	Liczba mieszkańców wg złożonych deklaracji	6 371
3.	Liczba mieszkańców wg złożonych deklaracji – odpady segregowane	5746
4.	Liczba mieszkańców wg złożonych deklaracji – odpady zmieszane	625

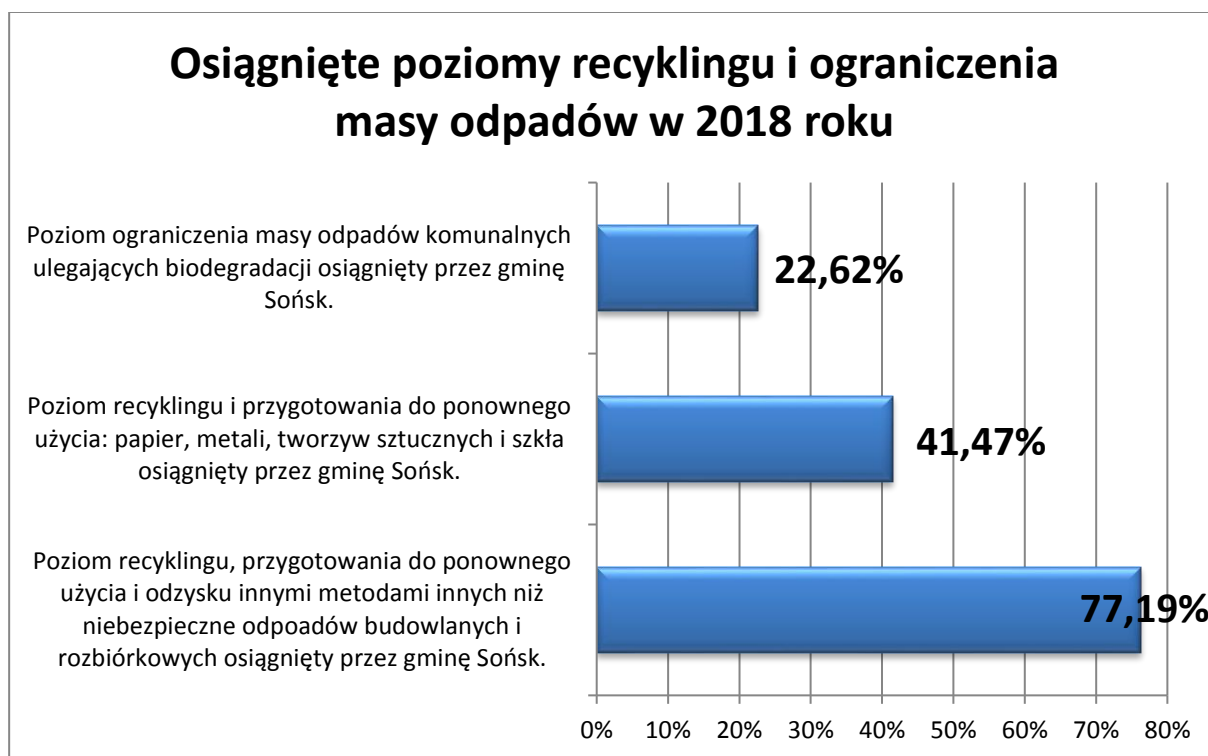
Na dzień 31.12.2018 r. selektywną zbiórkę zadeklarowało 5746 mieszkańców, w sposób zmieszany odpady gromadziło 625 mieszkańców. Stan ten ciągle ulega zmianie, gdyż zwiększa się świadomość mieszkańców na temat ekologii i coraz więcej mieszkańców podejmuje się segregacji odpadów komunalnych. Priorytetowym zadaniem Gminy Sońsk jest dążenie do zwiększania i rozwijania świadomości mieszkańców gminy w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, więcej osób dostrzega w segregacji odpadów oszczędności własnych pieniędzy płaconych za wywóz śmieci. W tym celu prowadzone są działania informacyjne i edukacyjne dla mieszkańców z zakresu prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi.

Osiągnięte poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów biodegradowalnych

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła osiągnięty przez gminę Sońsk w 2018 r. wyniósł **41,47%**. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji osiągnięty przez gminę Sońsk w 2018 r. wyniósł: **22,62 %**. Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, osiągnięty

przez gminę Sońsk w 2018 r. wyniósł **76,19%**. Do obliczeń przyjęto liczbę mieszkańców równą 7858 – według rejestru prowadzonego przez gminę Sońsk.

Na terenie oczyszczalni ścieków w Komorach Dąbrownych znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Właściciele nieruchomości zamieszkałych mogą przekazywać do ww. punktu bezpłatnie odpady komunalne zebrane w sposób selektywny. Mieszkańcy mogą przekazywać do niego również odpady komunalne budowlane i rozbiórkowe z remontów prowadzonych samodzielnie niewymagających pozwolenia na budowę, zgłoszenia zamiaru budowy oraz wykonania robót od Starosty Powiatowego, zebrane w sposób selektywny.

5.8. Gospodarka wodno- ściekowa

Gmina Sońsk zasilana jest w wodę z następujących ujęć wodociągowych: Ciemnowko, Gołotczyzna, Damięty, Gościmin Wielki. Z sieci wodociągowej korzysta 99 % mieszkańców. Długość sieci wodociągowej na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 246,05 km.

Gminna oczyszczalnia ścieków w Komorach Dąbrownych

Na terenie gminy Sońsk funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków w Komorach Dąbrownych. Oczyszczane są tu ścieki komunalne w sposób biologiczny. Z sieci kanalizacji sanitarnej korzysta mniej mieszkańców niż z sieci wodociągowej. Z usług zbiorowego odprowadzania ścieków korzystają odbiorcy w miejscowościach: Sońsk, Gąsocin, Gołotczyzna i Soboklęszcz. Nieuzbrojone są jedynie pojedyncze ulice wymienionych wsi oraz pozostałe miejscowości gminy Sońsk. Ścieki z terenów nieskanalizowanych gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych i wozami asenizacyjnymi dowożone do punktu zlewnego w oczyszczalni, bądź odprowadzane do oczyszczalni przydomowych.

Oczyszczalnia ścieków posiada maksymalną przepustowość 650/720 m³ /d. W 2018 roku zostały wykonane 22 podłączenia do sieci kanalizacyjnej. Jakość ścieków oczyszczonych w Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Komorach Dąbrownych odpowiada wszelkim wymaganiom określonym Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Sońsk

W Gminie Sońsk Uchwałą Nr XVII/112/2012 Rady Gminy Sońsk z dnia 10 lutego 2012 r. przyjęto Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sońsk na lata 2012 – 2032. Przeprowadzenie inwentaryzacji wyrobów azbestowych oraz plan ich usuwania jest jednym z priorytetów Gminy Sońsk w zakresie ochrony środowiska i podnoszenia jego jakości, w tym poprawa gospodarki odpadami. Celem niniejszego Programu jest:

- spowodowanie oczyszczania obszaru gminy Sońsk z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest poprzez ich demontaż i utylizację,
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców wywołanych azbestem,
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, stosowanych w Unii Europejskiej,
- pomoc mieszkańcom gminy w realizacji kosztownej wymiany płyt cementowo-azbestowych zgodnie z przepisami prawa.

Gmina Sońsk pozyskuje od kilku lat dotacje z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na dofinansowanie zadań wynikających z realizacji programu. Wniosek w zakresie pozyskiwania dofinansowania jest składany corocznie przez Gminę Sońsk w imieniu osób fizycznych z terenu gminy Sońsk. W roku 2018 zrealizowano zadanie pn.: „Demontaż, odbiór, transport i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sońsk w 2018 r. – IV etap”, w ramach którego usunięto i poddano utylizacji

wyroby zawierające azbest w ilości 145,61Mg. Całkowity koszt przedsięwzięcia wyniósł 47.635,13 zł, zaś dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie wyniosło 34.000,20 zł.

5.9. Zasoby przyrodnicze

W Gminie Sońsk zasoby przyrodnicze stanowią znaczną część ekosystemu gminy (lasy, parki, skwery, tereny przy szkołach i innych budynkach użyteczności publicznej, zbiornikach wodnych, obiektach cmentarnictwa i inne). Na terenie Gminy Sońsk znajdują się formy ochrony przyrody, do których należą:

- 1) Nadwkrzański Obszar Chronionego Krajobrazu (ustanowiony Rozporządzeniem Nr 24 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 r. w sprawie Nadwkrzańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu),
- 2) pomniki przyrody (ogółem 12 obiektów, z czego 5 stanowią pojedyncze drzewa, 6 to grupy drzew, zaś 1 pomnik przyrody to gład narzutowy).

Żywotnik zachodni na terenie parku w Gołotczyźnie [źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody]

5.10. Zasoby dziedzictwa kulturowego

Na terenie gminy Sońsk znajdują się obiekty oraz ich zespoły o wyjątkowych walorach, które stanowią przedmiot ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego. O indywidualnym charakterze gminy Sońsk świadczą zarówno pojedyncze obiekty architektoniczne, jak i zespoły podworskie, zespoły sakralne oraz cmentarze i grodziska. Najliczniejszą grupę obiektów zabytkowych stanowią obiekty sakralne – kościoły, dzwonnice wraz z otoczeniem, zespoły dworskie oraz parki dworskie.

Ochroną prawną poprzez wpisanie do rejestru zabytków na terenie gminy Sońsk objęte zostały 22 obiekty. Oprócz nich, w wojewódzkiej ewidencji zabytków znajduje się dodatkowo 20 obiektów, z czego 10 obiektów już nie istnieje. Oprócz zabytków objętych powyższą ochroną istnieje też wiele obiektów (drewniana zabudowa, kapliczki i krzyże przydrożne), świadczących o historii i kulturze miejsca. Do gminnej ewidencji zabytków, oprócz obiektów znajdujących się w rejestrze zabytków i wojewódzkiej ewidencji wpisanych zostało dodatkowo 141 obiektów, które posiadają wartości kulturowe.

Na terenie gminy Sońsk znajdują się dwa zespoły dworskie z parkami: zespół dworski „Krzewnia” w Gołotczyźnie oraz zespół dworski w Koźniewie Wielkim. Wśród zabytków znajdują się również trzy kościoły: kościół parafialny pw. Przemienienia Pańskiego w Sońsku, kościół parafialny pw. św. Mikołaja w Ciemnowku, kościół filialny pw. Matki Boskiej w Ślubowie.

Kościół parafialny pw. Przemienienia Pańskiego w Sońsku

Zespół dworski „Krzewnia” w Golotczyźnie

Ponadto na obszarze gminy Sońsk występuje 118 stanowisk archeologicznych. Ślady osadnictwa oraz działalności ludzkiej minionych epok rozproszone są po terenie całej gminy. Wśród obiektów archeologicznych wyróżnić można: ślady osadnictwa, osady, grodziska i cmentarzyska. Odkrycia datowane są na okres od wczesnej epoki brązu po czasy nowożytne.

6. PODSUMOWANIE

Gmina Sońsk, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, musi stawić czoła trudnemu wyzwaniu poprawy warunków życia, w szczególności w następujących obszarach związanych z:

- 1) systemem dróg lokalnych,
- 2) infrastrukturą,
- 3) dbaniem o środowisko naturalne,
- 4) pielęgnowaniem tradycji i kultury lokalnej,
- 5) stymulowaniem rozwoju społecznego.

W roku 2018 realizowane były inwestycje, które częściowo wpisywały się w powyższe potrzeby, jednakże wiele inwestycji przeprowadzonych zostało nie w pełni racjonalnie i efektywnie. Potrzeba zatem działań, które będą prowadziły do zwiększenia ilości oraz zakresu realizowanych inwestycji, a jednocześnie nie będą stanowiły znacznego obciążenia dla budżetu gminy. Taki model może być realizowany dzięki pozyskiwaniu środków zewnętrznych, które pozwolą na wzrost siły inwestycyjnej gminy przy mniejszym udziale środków własnych.

